

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланих“ по 10 кр.
від стрічки.

Хліборобські спілки в Херсонщині.

Написала

ВІРА КОЦЮБИНСЬКА.

(Конець).

Як ініціатором сих спілок, так і головним проводарем їх в життє був і є увесь час д. М. Левітський. З того часу, як звернули ся до його селяни за допомогою, він безупинно і невтомно вишукує всі засоби, аби поставити справу спілок на ноги: звертаєть ся до різних банків, закидає листами приватних осіб, знайомить їх з статутом та з існуючими вже спілками, на доказ того, що всі ці заходи не фікція, не шахрайство, а дійсність, і поки що одна зі стежок, якими можна допомогти селянинові.

Але-ж більшість якось неймовірно відносилась до цього нового діла, або обмежувалась одною цікавістю, без матеріальної допомоги. Тільки, повторюю, в останні часи помітно зріс інтерес до хліборобських спілок, чому найбільше помогло те, що Левітський, приїхавши в 1896 році до Петербургу, звернувшись до деяких товариств, як напр. „Вольно-экономичное общество“, „сельско-судно-сберегательное и промышленное“... та др. Там читає він доклад про свої спілки. Як сама знайомість з до-

кладом, так і викликані їм суперечки та пояснення освітили саму справу; захопивши кожну живу людину, примусили розібратися в цьому новому і разом з тим такому важному ділі.

З того часу і почали удавати ся до Левітського і приватні люди і репрезентанти науки, а то й вчені товариства та земські управи. Не тільки з самої Росії закидають його питаннями, звертають ся до нього навіть і з Угорщини, з сербських селитьб. Всі зацікавилися справою і врешті виключилась потреба допомогти чим і як хто спроможен. Почали давати гроші і між иньшим найбільшу вкладку зробив д. Сібіряков, що дав 200.000 карб., з котрих процентами буде порядкувати Левітський. Інші поступали ся землею, доручаючи на ній закладати спілки; знайшлись і такі, що на легких умовах дають господарські знаряддя, машини, ба навіть млини.

Помічають ся і наслідвання: так подекуди переселенці до Сибіру організують ся в спілки, щоб потому, на нових землях, вести вже господарство на спілкових основах. На північному Кавказі закладають ся спілки, аналогічні з херсонськими. Крім того самим Левітським засновано вже в Лисаветграді кілька ремісничих спілок: кравецьких, шапкарських та шевських.

Роблячи доклад в „Вольно-економічному товаристві“ про спілку та приводячи

ряд фактів, ілюструючих придатність її до поліпшення матеріального добробуту селян, Левітський ділить ся й своїми спостереженнями що-до морального впливу спілки на її членів. Спілка, каже він, впливає на вдачу селян, еднає їх в одну спільну та згідну родину, захищає від надуживання глитаїв, не попускає розвинути ся ні міському ні сільському пролетарияту, дає спроможність забезпечитись од голоду в недородні роки. Як на засіб, сприяючий розширенню і розгорненню хліборобських спілок, Левітський показує на конечність для них дешевого, доступного та легкого кредиту.

Левітський певен у продуктивності своїх заходів; йому здаєть ся, що така форма хліборобської спілки і бажана і цілком користна. Він не вважає на те, що се не спілка в повному розумінню цього слова, що се не більш, як випадковий і часовий товариства, які дбають над усе про позичку.

Тому спілкам Левітського, на нашу думку, не можна надавати великої ваги, на них тільки і можна дивити ся, як на засоби можливої боротьби з сучасним убожеством селян, як на спосіб віддалити матеріальну руїну хліборобів, викликану як загальним безземлем, так і виснаженням самої землі.

7) Кривошецька коршма.

Написав

Джурс Якимч.

(Дальше).

Судя загасив лоївку і кинув огарок на землю, там де стояв з попом. Рака відступив два кроки назад. За хвилину дали ся почути кроки серед порождної церкви, а відтак знов заскреготав ключ. Церковні двері обернулись на заржавілих завісах. В ту-ж мить вдарила о землю блискавиця і зі страшливим гуком покотив ся грім по полях і долах. Двері і вікна самотної церкви забреніли, а хрести над могилками неначе захитали ся.

Оба злочинники обмерли.

Рака вискочив тепер і вхопив судю за груди з криком:

— Злодії, розбійники!

Але ніхто не чув его — грім лускав за громом. Вітер ошалів, счинив ся страшливий ураган. Піп, що поспішив судю на поміч, ушав за першим ударом Раки на землю. Судя стогнав і не міг видати зі себе ані гомону; він сіменив неначе пняюга, ввінці не міг устояти на ногах і повалив ся також на землю. Але в тій самій хвилі скрикнув Рака несвітцким зі страшного болю голосом і облитий кровю покотив ся на землю.

В ту саму хвилину, коли судя почув, що ему не вдержати ся довше на ногах, він пригадав собі, що в него єсть кияджал, вхопив его і пхнув свому противникови в потилицю. А тепер почали оба, піп і судя, кричати „злодії, розбійники“ і побігли до села, але піп кинув найперше на землю цвяхи і ключі. Вони вбігли в ту калюжу крови, яка виплила з Ракової рани.

Піп не був би мабуть розбивав церковної каси, як би судя не потребував чим скорше помочи. Бо вже на другий день рано сподівали ся ревізора. Позичкою він не міг роздобути так багато грошей навіть в цілім селі. Ключ від церкви і церковної каси був уже від сьв. Іллі в руках титара. Винпросити від него ключа — збудило би лідзор, а відтак узяті гроші муєв би віддавати назад. Усього тому він загадав зарадити одним махом. Дятого і взяв зі собою потайки ключ від цинцарової кімнатки. Він знав его добре, бо замієць церковного ключа він послугував ся ним уже нераз.

„Рака збезчестив церкву! То він украв коршмареві ключ і власне по те заходив у коршму підчас зливног дощу! То він розбив скарбону, коли ми як раз у ту пору йшли до дому! Се може і цинцар посвідчити. Розумієш мене?“

— Розумію — відповів пів голосно судя.

VI.

Другого дня о осьмій годині приїхав у село ревізор. Він не заїздив, як звичайно бува-

ло, до коршми, але висів перед домом громадським. Був то ще молодий чоловік, худий, високого росту і блідий з лица. Риси у него правильні, але тверді, ніби з каменя різані. Коли появив ся в судовім місці, то не вішав ся нікому на шию, як се робила звичайно поліція, ані нікому не стискав руки. Не дотенкував також. По цілім его висутні можна було пізнати правдивого і справедливого урядника, котрий знає панувати над собою і над другими.

Судя оповів ему сейчас, що скоїло ся сеї ночі. Він мовчав і шитав лише, де находить ся злочинник. Судя освідомив его, що він ранений і в який спосіб, і що тимчасом лежить у себе в дома.

Ревізор хвилину подумав, а відтак відрік помалу: „Найперше пересмотримо рахунки, бо за ддя сего я присланий. Друге найдеть ся иньшим разом.“

Громадські рахунки не були ані такі обширні ані замотані, щоби такий чоловік як ревізор не дав собі з ними швидко ради, а коли упорав ся з ними, виняв з каси облігації, передивив по порядку їх зміст, робив свої замітки, випитував, для чого сеї або той довг не був у своєю пору заплачений або продовжений, а відтак перечислив на очах судю і громадської ради готівку, замкнув касу і знову вручив ключ судю до рук. Він був задоволений рахунками. Судя відітхнув легше.

— Може зведите, пане ревізоре, злочинника привести — питав судя.

Нарада над крамницями.

В справі крамниць і кас позичкових відбулася у Львові за почином тов. „Просвіта“ довірочна нарада дня 21-го червня. Явило ся 20 осіб з ріжних сторін.

Реферат про крамниці мав п. В. Нагірний. Тому, що та справа вяже ся тісно з кількома нашими дописами про Народну Торговлю і крамниці, то ми подаємо ширший зміст реферату п. Нагірного після справоздання „Дѣла“.

П. В. Нагірний, обговорюючи справу крамниць, представив стан їх теперішній, а відтак вказав, що наміряє „Народна Торговля“ зділати, щоби розбудити живіший рух торговельний між селянством. Від часу свого заснована, говорив бесідник, старала ся „Народна Торговля“ так інформаціями як і матеріальною помічю о ширене руских крамниць. В році 1887 в контакті з Торговлею було 138 крамниць. То число росло з року на рік і так на 218, 314, 360, 441, 448, а в році 1893 на 459; в році слідуєчій впадо на 360, а в 1895 знов піднесло ся на 400. В тім часі дала Торговля крамницям товару на 58.160 зр., опусту на 8.469 зр., а кредиту на 6.696 зр. Причина, що крамниці не розвивають ся так, як належало би, є та, що крамарі не розуміють ціли. Онї не старають ся сконцентрувати закупна в однім місці, але купують товари дебудь і то найдешевше та найлихшого сорта в тій цілі, щоби на спосіб жидівский як найбільше заробити. Так ведені крамниці для рускої суспільности користи багато не приносять. Щоби крамарство наше звернути на властиву дорогу, предложила „Народна Торговля“ крамарям проєкт заложена Товариства взаємного кредиту, котре було би немов посередником між крамарями а „Торговлею“. На се предложене не відповіла ані одна крамниця. Тим однак Торговля не зразила ся та вже в найближшій будучности має ввести в жите отєї свої ухвали:

При кожній філії отворити 2 до 3-місячні курси для крамарів; з нагоди шконтр філії, скликувати крамарів на наради; філіям переказати справу крамниць так, щоби уриватель філії заспокоював цілковито потреби крамарів, с. е. спроваджував і удержував у філії всьлякої якости товари, яких лише потреба крамницям дотичної околиці; вкінці поручено всім начальникам філії уважляти бажане крамарів так що до ціни як і якости товару. Гадка деяких, щоби отворити окремий склад з товарами крамничними при головнім складі Народної Торговлі у Львові не відповідна, бо заложене такого складу в виду нерозуміння справи загальної поодинокими крамницями паразило би „Торговлю“ на страту.

Торговля наміряла також вислати по краю і свого учителя крамарства, однак з огляду на се, що тов. „Просвіта“ вже посилає вандрівного учителя господарства п. В. Короля, поручено ему на разі, познакомлювати селянство також зі справою крамниць. Виесень не поставив референт ніяких, лише просив зібраних о висказане своїх гадок в сій справі. Яко доповнене до сего реферату зазначив др. Кость Левіцький, що „Просвіта“, коли посередничить в справі крамниць, дізнає зі сторони „Народної Торговлі“ всьлякої можливої помочи і взагалі стоять оба сі товариства в найближшій контактї.

В дискусії забрав голос о. Данило Танякевич з Закомаря. Вказавши на ту обставину, що уділи „Народної Торговлі“ за високі для селянства, був гадки, щоби їх зменшити з 10 зр. до одного, найбільше двох зр. та перетворити ту інституцію на товариство спедичіне. — Більше предметово обговорив справу п. Гр. Врецьона. Крамниці, сказав він, треба поділити на такі, котрими завідують люди приватні, і такі, котрими завідують товариства, переважно читальні „Просвіти“. Приватні крамниці не приносять користи для загалу, дуже часто суть они так само чинниками деморалізуючими як і крамниці, що суть в руках чужих людей. „Народна Торговля“ передовсім повинна підирати читальняні крамниці по селах, але й не залишити стараня витворювати куїнів для міст і містечок; склад товарів дешевих при „Торговлі“ конче потрібний. За підиранем крамниць читальняних висказав ся п. М. Горницький з Махнова і о. Н. Бачинський з Милована, а сей послідний підніє свою гадку, щоби по повітах творити союзи крамарів в цілі висказуваня їх потреб і бажань супротив інституцій торговельних.

По відчитаню уваг з листу о. М. Зубрицького прийняв збір в сій справі слідуєчі резолюції, зреасумовані д-ром К. Левіцьким: Рух торговельний розуміємо тільки разом з „Народною Торговлею“; крамниці сільські повинні бути членами „Народної Торговлі“. Супротив того „Торговля“ має обовязок: Начальники складів „Торговлі“ мають радо вислухувати бажаня крамарів щодо якости товарів і їх ціни, щоби тим чином організувати крамниці при філіях „Народної Торговлі“, удержуючи для них окремі роди товарів, яких потребують: — сїть філії розширити: — при філіях отворити що року сталій курс для практики крамарів; — передовсім підирати крамниці товариські, а як таку крамницю годї заложити, вилвати на крамарів християнських, щоби они свое діло провадили чесно в інтересї населеня.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 15-го липня 1896.

До сьвітлої православної консисторії удаємо ся з просьбою від православних Русинів, щоби звонила обділити парохіяльні уряди і рускими друкесортами, як метриками хрещеня і т. п., бо парохіяльні уряди звиняють ся супроти Русинів, що не мають їх, і тому видають лиш волоскі, при чім не обходить ся без перекручуваня руских імен на волоский лад.

Іменованє. Надконтрольор почт Олександр Матеш іменований директором головного уряду поштового у Львові.

На черновецькїм університетї одержав п. Володимир Окуневский, член акад. тов. „Союз“, степенє майстра фармації.

Посольські справоздання буде мати пос. Романчук дня 16-го с. м. в Бібрці, а дня 17-го с. м. в Ходорові. О тім писав перед кількома днями „Галічанін“, а „Дѣло“ аж у вчерашнім числі...

Селянське віче відбуло ся минувої суботи в Перемишли; на нїм явило ся більше як 300 селян. Найширшу дискусію викликала перша точка, про справи громадскі. Референт Жовнір представив вагу доброї ради громадскої і війтів. Війт Михає оповів дещо про тяжкий стан війта, на котрого наперають не лише власти, але котрому утрудняють самі селяни совістне виконване обовязків, нишучи анонімні листи і скарги до староств і т. д. Бесідник заявив, що передовсім треба вибрати честного війта, не конче богача, а потім вибраного підирати всіми силами, а не утрудняти ему роботу. Опісля виступив війт з Вишатич, Глинський, з кількома інтерпеляціями до пос. Новаковського. Глинський знаний є в цілім повіті яко воріг народа, котрий при виборах все іде против інтересів селянства. Ему дістала ся надежита відповідь від д-ра Франка, пос. Новаковського і С. Вітика. Обговорено ще справу недалеких виборів до ради державної і вибрано комітет, котрий має ними зайняти ся.

Презенти одержали в перемискій єпархії. о. Шасний Растваецкий на Ступницю, моврянського деканату, о. Василь Волошинський на Горниці, канчуцького дек., а о. Іван Пастернак на Вацовичі, дрогобицького деканату.

Іспит зрілости зложили в коломийській гімназії 21 матуриєтів, а між ними слідуєчі Русини

— Він ранений — перебив ревізор — я пійду до него сам.

Судья прикусив губи.

— Покличте мені також титаря і священника, щоби були при переслуханю.

— Зараз, пане ревізоре, — відповів покїрно судья.

Явились піп і титар. Вони чемненько поздоровили урядника. Він відповів на повитанє, але холодно, без взаємности; що більше, він навіть не запитував їх о здоровє. Се було в очах громадского начальства щось нечуване! Адже-ж сам староста, коли прибув у село, запитував звичайно перше всего: „Як ваше здоровлячко?“ А відтак: „Яка пшениця, овес, кукурудза?“ Після того звичайно розводив бесїду про кожного з громадян з окрема: „То Павло живе в незгодї з братом? — так, так!“ а дальше: „Що мудрують неспокоїні голови про правительство і урядників? Або може вони задоволені, що?“

Тодї вже судья і громадске начальство вмїли як слїд свої відповіді так уладити, що пан староста був ними цілком успокоєний. Він вибухав тоді задоволенем сьміхом, а мужики могли в справах громадских рішати після впадоби. Чи хотїли учителя очернити, чи писаря громадского прогнати, або там з якого небудь живцем шкіру здерти і мучити: у всім тім була їм воля; староста їм не зборонив би.

Але супротив сего молодого урядника вони не знали, як зі своїми штучками виїзджати.

Всім їхнім пробам зблизити ся до него він відмовив шоретко і неприступно.

— Попереду всего підемо до церкви — еказав коротко.

Коли прийшли перед церкву, перехрестив ся, ввійшов у середину, розглянув ся довкола, оглянув відтак розбиту касу і кинену на бік лоївку, підніє сї і дав своєму пандурови до переховку. З каси вийшов також усі полишені там папери, загорнув їх у папір, запечатав своєю і громадскою печаткою і віддав і се своєму слузі.

Судья і піп позирали на себе значущо.

Перед церквою ревізор спинив ся.

— Отже его ранено тутки? — запитав, коли під самими церковними дверми побачив калужу крови. В крові лежали ще ключі і зелїзний цвях. Ревізор зігнув ся, підняв їх, оглядав ягусь хвилю і передав відтак своєму слузі.

— А кілько їх було — запитав зичеви судья.

Одну хвилю гляділи на себе судья і піп змішані. Потім відповів піп, швидко стямившись, певним тоном:

— Ми зловили лишень одного одногого при вчинку.

— Двох мусїло бути! Ось погляньте! Оттут слїд ноги по мужчині; а біля него другий, меньший, або жіночий або дитячий.

Знову глянули на себе злочинці, не могучи собі пояснити тої обставини. Справді вони, схо-

вавши дома украдене золото і папери, серед найраснійшого дощу побігли з кількома людьми назад під церкву, але раненого вже не застали. Нічо пиншого, думали вони, як лише поводити ся до дому, і не хотїли за ним гнати ся, бо певні були, що на другий день найдуть его в ліжку.

Тепер слїдство продовжало ся. Слїд крови ішов у напрямі таємничого місця. Там була друга калужа, а біля неї кусень окровавленої батистої хустки. І се передав ревізор пандурови. Дальше йшли за слїдом, що провадив через чигірник до мешканя раненого Раки. Его дімок виглядав зверху досить гарно і чисто, але вбого і був лише соломою покритий. З даху крутив ся у гору густий дим. В хвилі, коли вони входили через ворота, ввійшов хтось через некарню до дому; але ніхто сего не постеріг, бо усі звернули свою увагу на раненого.

— Що ви ему до рани приложили? — запитав перше слїдуватель жінку, що сидїла в головах раненого з блїдим лицем і заплаканими очима. Се була его сестра, замужна в сїм селі.

— Приложила таке зїле; покійна мати кала, що воно на рани помагає.

— Зимні оклади були-б лучші. Може дістав горячку з ран?

— Ні.

— Але чи не маячив дечого у сні?

— Ні; над раном заснув.

Слїдуватель звернув ся до хорого.

ни: Михайло Бабюк, Михайло Ганкевич, Михайло Юркевич, Михайло Кобилянський (з відзначенням), Ярослав Левіцький, Михайло Євгеній Лисий, Іван Семанюк (з відзначенням), Йосиф Струмиський (з відзначенням) і Іван Волошин. Один Русин репробований на один рік.

Курси для крамарів. Головний заряд товариства „Народна Торговля“ рішив відкрити при всіх складах сего товариства курси для крамарів, щоби могли в склепі практично привчити ся веденя крамниць, а то під слідуючими услівями: 1. Сей, хто хоче учапати до складів „Народної Торговлі“ на практичну науку крамарства, має зголосити ся письменно до дирекції товариства у Львові і долучити до сего зголошення свідощтво моральности, підписане урядом парохіяльним і урядом громадеким, свідощтвом хрещеня і заявити волю, в котрім з складів практику відбутти хоче. 2) Принятий на сей курс до склепу „Народної Торговлі“ має удержувати ся власним коштом. 3. Як довго практикуючий має зітати на курсі, зависить від его спосібностей і пильности; однак звичайно не менше як три місяці. 4. Вступивший на курс практичної науки крамарства обовязаний підчинити ся приписам регуляміну службового і запорядженням начальника складу. 5. Дирекція „Народної Торговлі“ застерігає собі право звільнити практикуючого кожного часу і заборонити учащувания до складу, а то: наколи практикуючий не підчиняє ся приписам регуляміну, не сповняє поручень начальника складу, не роботичий, або коли допустить ся каригідного вчинку. — Від дирекції „Народної Торговлі“ у Львові.

Великий огонь. Вночі з п'ятниці на суботу займили ся около 12-ої години в Східниці три нафтові ями, що належать до кн. Любомирської і дві Гартенбергові. Крім того займало ся шість великих збірників рони. Небезпечність була дуже велика, бо грозила сусіднім законам, але на щасте огонь якось не допущено до розширення і скінчило ся на тім, що погоріло лише то, що в першій хвили займало ся. Шкода не надто велика, бо доходить всего до 50.000 зр. З людей при ратунку не погіб ніхто, але дуже багато попарених і покалічених. Вид горючої рони вночі мав бути вид величавий, хоч сонух був страшний. — Про причини сего огню надійшли такі близні вїсти: Вночі на суботу о 11-ій годині почали добувати ся з закону ч. 7 власности Гартенбергові нафтові гази, що попереджують звичайно вибух рони. Протів закау оґрівано там паровий котел газом і то тим, що як раз добував ся з закону. Від подуміни газовой займили ся гази в закопі і наступила експлозія, хоч спершу незначна. Пер-

— Тебе обвиняють судья і панотець, що ти обрабував святую церкву.

Блїде лице недужого здригаєть ся від ярости, чоло морщить ся, погляд стає понурий; він підносить правицю і показує пальцем на судью і на пона.

— То вони — сказав з крайним напруженням, а его голос гомонів хрипло, немов розтрісла склянка.

Після того обернув ся головою до стїни, як коли-б не хотїв більше на них дивитись.

Міжтим судья з поном підкувались з усіх сил звалити вину на него, і се їм удало ся. Цинцар посвїдчив, що Рака вчера вечер купив лоївку, що то він вийшов ключ від кімнатки і що той ключ пригодить ся до дверей церковних.

— А будеш міг на сей твій висказ приєгнути?

Цинцар запевняв, що на те готовий.

Хорий підніс трохи голову, хотїв щось повісти, але з его груди вирвав ся стогін, а блїде лице упало в подушки. Ревізор хотїв его ще дальше допитувати, але не отримав відповіди.

Коли вони разом з повітовим писарем виходили з хати, увійшла иньшими дверима та сама дівчина, котра недавно тому вийшла через пекарню.

(Кінець буде).

ший побачив небезпечність робітник при другім Гартенберговім закопі Юрчак і став кричати та відганяти людей, що були при иньших закопах, а рівночасно де заповав, гасив подумінь. Тій притомности і відвазі Юрчака треба завдячити, що при дальших експлозіях, які одна по другій наступали, обійшло ся без людських жертв. За хвили обхопила подумінь п'ять законів і шість великих деревляних збірників нафтових кн. Любомирської, а один Гартенбергов. Горіло на просторі 1000 квадратних метрів і о погашеню огню не було що гадати; цілий ратунок обмежив ся на то, щоби не допустити подуміни до дальших законів. Цілу ніч а відтак цілу суботу лютив ся огонь і аж вечером погас. Пожар був такий великий, що цілу суботу перед полуднем залягав клубами густих чорних дим місто Борислав, хоч оно лежить 10 кілометрів від Східниці.

Нещасливий випадок лучив ся дня 2-го с. м. в Маняві, богородчаньского повіта. Федір Васюла і Дмитро Винник рубали в лісі дерева так неосторожно, що спадаюче дерево придавило їх, при чім Федір Васюла погіб на місці, а Дмитро Винник тяжко скалічений.

Помилуванє. Урлючника Ашкеназіого, котрий убив львівского візника Сеґала і був засуджений на кару смерти, помилував цісар, а найвисший трибунал засудив его на дожиттєнну вязницю.

„Schulpolitische Bilder“ називає ся книжка о 56 стор. друку, написана уч. К. Дубеньским, котра обговорює 10 справ шкільних і спосібна піддержати ідеальний настрій та самосвїдомість учительства. Поручаємо єї проте й руским учителям. Ціна одного примірника 50 гр.

Хитра жєнщина. Сими днями лучив ся у Відни знов випадок, що чоловік хотїв убити жінку, а потім себе. 53-літній торговельник Іван Чешер жив у четвертім подружю з своєю жінкою. Він був дуже працювотий і честний чоловік, але она все пропивала, і тому приходило дуже часто до сварні між ними. Вкінці почав і він з журби зашквирити ся, та з того виходили ще гірші сварні. От так і сими днями они в похмілю розпочали сварню, а тоді Чешер взяв револьвер і стрілив два рази в жінку, а коли та повалила ся з зойком до землі і не давала жадного знаку життя, він з рознуки стрілив в себе і тяжко себе ранив. Коли він внав стогнуучи до землі, зірвала ся відразу его жінка і з криком: „Ему нічого не стало ся, він лише п'яний“, вхонила горнець з водою і почала свого чоловіка відливати водою. Она сама була легко ранена, але щоби уратувати жите, она впала на землю і удавала мертву, а тим довела чоловіка до самоубійства. Обох відвезли до шпиталю, а пятеро дїтей передано чужій оніці.

Протів курєня виступають тепер дуже остро деякі американські університети. В Америці обчислюють все після статистики, а лікарі мали сконстатувати, що студенти, котрі не курять тютюну, тілесно і духово богато ліпше розвивають ся, як ті, що курять. Тому заборонили студентам в середній університету в Бостоні курити, а університетський сенат у Веслей заборонив студентам взагалі курити.

Спячі факіри — обманці. На будапештєнській виставі звертали на себе увагу т. зв. факіри індійські, котрі вмїли по 14 або по 8 днів спати, а опісля на умовленє слово будити ся. За сю штуку брали они великі гроші і всі завидували їм сего легкого спосєбу зарібку. Аж нараз викрило ся, що ціла та штука то нічо иньше лише просте обманьство. До Будапешту приїхав один любитель штук з своїм „чудом“ Карльон Дітан, котрий вмїє через 13 годин висїти на шнурку і не удушити ся. Той любитель умовив ся з двома факірами давати представлєня, але що ціла їх штука здавала ся ему підозрілою, то він рішив ся їх підглядїти. Два его повіренники сховали ся за восковими фігурами в панонгікум і бачили, як „спячий“ факір около півночи встав, зачав пити приготовленє під подушкою молоко і курити. Коли наставлені люди кинули ся на факіра, той скоро положив ся і удавав, що спить; але вже було запізно. Его винали з домовини і відвезли на поліцію. Що думають дальше зроби-

ти з тим новим скандалом на будапештєнській виставі, ще не знати.

Добрий інтерєс зробили якісь лихварі на однім уряднику у Відни, гр. Б. Той граф, молодий чоловік, але незаможний, потребував перед кількома місяцями грошей і удав ся до одного лихварского посередника, щоби той вистарав ся для него о позичку більшої суми. Лихвар згодив ся на то, обіцав графови вистарати ся о гроші, казав, що то довго не потреває, але зажадав, аби ему граф виставив вексель на 15 тисячів зр. Граф так зробив, а лихвар принїс ему по кількох днях 5 тисячів зр. Коли граф хотїв відобрати свій вексель на 15 тисячів, а виставити новий на меньшу суму, умів аґент так забаламутити его і представити, що то не потрібне, що молодий чоловік увірив ему і лишив вексель в руках лихваря. Однако сума 5000 зр. не на довго вистала і граф удав ся знов до того самого посередника по гроші. Той сказав, що грошей не має, але его „приятель“ може їх де роздобудє. Привів того „приятеля“ і граф дав ему знов вексель на пять тисячів зр. За кілька днів принїс ему лихвар 2.500 зр. Від того часу минув довгий час, а лихварі не показували ся і векселів не скаржили. То зацікавило молодого чоловіка і він став ту річ слїдити та прийшов до цікавого відкриття. Іменно показало ся, що оба лихварі, ще заки дали графови гроші на его векселі, удавали ся до его вітця, а той наполоханий довгами сина і побоюючись о его кар'єру в уряді, виплатив повну суму за оба векселі, д. є. 20 тисячів зр. А треба ще додати, що отець графа сам незаможний і тих 20 тисячів мусїв позичити. Таким спосєбом заробили оба лихварі без труду 12.500 зр. Тепер займає ся тою справою відєнська поліція.

Скарб шаха перского. Шах перекій Наєр-Еддін лишив своему наслідникови величезний скарб, котрий містить ся в скарбниці під палатою шаха в Тегерані. День і ніч стережуть вояки входу до тої скарбниці, котра є безпосередно під кімнатами шаха, о котрім можна смїло сказати, що спочиває на своїх скарбах. Там знаходить ся півтора сотки мільонів готових грошей самим золотом і сріблом, та множество золотих і срібних штаб. Крім того в окремім забудованю палати знаходять ся ще й дорогоцінности, котрих ціни ніхто не знає. Суть то діаманти, брилїанти, перли, рубїни і смараґди та иньші дорогі каменї. Межи тими дорогоцінностями знаходить ся глобус, з литого золота, котрого промір має 60 сантиметрів; він цілий вкритий дорогими каменями. Индия єсть виложена прекрасними аметистами, Африка рубїнами, Англія брилїантами, море смараґдами і т. д. Імена головних міст суть виложені брилїантами і перским писємом. Парадний трон шаха єсть вирізьблений з мarmору і цілий свїтить ся від золота. Також і подушки та коври на троні суть нашиті дорогим камїнем. До всіх тих дорогоцінностей приходить ще цілий арсенал парадної зброї і гардероба сєрдарів, то значить, довгих і діаментами та иньшими дорогими каменями нашитих одєжий від паради.

Помер в Гельсєндорфі під Стриєм Густав Цієєр, протєстантєский суперінтендант на Галичину і Буковину.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 15-го лїпця 1896 року.

Відєнь. Після справозданя авєстро-угорского консуляту в Ріо-Жанейро померло в Бразилїи в 1895 р. дванаїцять разів більше людей, як 1894 р. Галицкі єміґранти виїжджали звичайно в зимі, отже в зимових убранях, а в Бразилїи тоді власне найбільша спека. Дєнно умерало на жовту пропасницю 100 до 150 людей.

Еґєр. Вчерашнє посольське справозданє Тавшого унеможливило німецкі націонали, котрі величезним галасом не допустили посла до слова. Коли він таки забрав слово, зачали они кричати, що виберуть собі Шенєрєра; вкінці за-

чали демонстративно сльвати Die Wacht am Rhein, а посол Тавше муєв забрати ся з салі.

Будапешт. Властитель більшої посілости в Удвар, Брабек, убив з незнаной причини свою жінку і пятеро дітний, а опієся себе.

Петербург. Поліція викрила тайну друкарню, котра друкувала відозви підчас послідной змови. Арештовано 50 осіб.

Париж. Коли президент республіки Фор прибув на площу Лшоншамі, стрілив писатель Франсоа в него з револьверу, але не вицілив его. Франсоа сейчас арештовано. Він толкував ся, що стрілив в повітре, аби звернути на себе увагу, бо він страшно бідний. Публика оплескувала президента, котрий вийшов ціло з наміреного убійства.

РАМИ

для образів і фотографій можна найдешевше дістати лише у

Б. САЛЬТЕРА

в Чернівцях,
ул. поштова ч. 9 (напротин будинку п. к. пошти). 5—20

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Літературне Товариство
„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:
„Ілюстровану бібліотеку“
для молодіжи, міщан і селян, редаговану
Омелянком Поповичем
року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7
разом за 7 зр.
З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь
Лерхенфельда в Чернівцях при улиці Ратушевій.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ
повинна находити ся

Народописна карта
українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

II. T.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публику, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА
склад корінних товарів, вин і делікатесів
(заснований 1812 р.),
а окрім того
АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Пропшу о часті замовленя і пишусь
з поважанем
СТЕФАН ГАІНА.

(4—6)

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
3 Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621
до Львова				зі Львова			
3 Відня, Кракова	130 510	655	930 955	До Кракова і Відня	250 1100	440	955 645
3 Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	955	613	728 201	„ Підволочиск	211 600	930	1045
3 Підволочиск	230 1005	805	510 .	„ „ з Підзамча	225 614	948	1112
3 „ на Підзамче	218 950	742	445 .	„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610	1025	245 1015
3і Стрия		1210	8 150	„ Стрия		522	935 722
3 Белзця		800	545 .	„ Белзця		915	705
3і Скольного і Стрия		1010	„ Скольного і Стрия			305
3 Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)		845	„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840	

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници е 12 год., то на львівскім годиннику е 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцію відповідає **Осип Маковей.**
З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

